

IS ELKE SECTIE DAN EEN LERENDE SECTIE? (1)

Enige tijd geleden heeft Kees Faber op een studiedag de aanwezigen een spiegel voorgehouden. We gaan in een serie korte artikelen de inhoud van deze workshop aan u presenteren. Deze sluit aan bij het streven naar professionalisering van de vaksectie en de wijze waarop u die ter hand kunt nemen. Faber doet zijn verhaal aan de hand van vier stellingen. Ieder artikel zal één van de stellingen en de toelichting bevatten. In dit inleidende artikel de introductie van de schrijver.

Door: Kees Faber

U had hier beter niet kunnen zitten, tenminste als u gekomen bent om iets te leren voor uw werk. U had dan beter deze dag met uw sectieleden kunnen gebruiken om elkaar te vertellen, te laten zien wat u aan het doen bent in uw lessen, waarom u dat zo doet en goed te luisteren en te kijken naar uw collega's. En dan even stilstaan, niet oordelen, maar verbazen, nieuws-

gierig zijn en op ideeën komen, nieuwe dingen proberen, anderen ondersteunen.

Dan leert u intensief, van ervaringen, dan bent u bezig met professionele ontwikkeling. Ik heb mijn twijfels over de waarde van verhalen, zoals mijn verhaal op dit moment. Je leert vooral als je zelf actief bent, door te vertellen, door te doen en vooral ook door uit te leggen aan anderen. Ik leer vandaag waarschijnlijk het meest van ons allemaal.

Onderlinge instructie

FOTO: HANS DIJKHOFF

Deze introductie doet misschien wat vreemd aan, maar raakt wel de kern van mijn boodschap. Een boodschap die te maken heeft met het leren van leraren.

Als onderwijsadviseur verbaas ik me er vaak over dat we instellingen hebben opgericht om kinderen/jongeren te laten leren (scholen), terwijl er leraren in die scholen zijn die hun werk kunnen doen op de automatische piloot, met de deuren dicht en zonder te communiceren met hun collega's. Situaties die voor mij aangeven dat deze leraren niet erg aan het leren zijn. Natuurlijk, er wordt altijd geleerd, in elke situatie; je kunt niet niet leren. Maar ik bedoel het meer bewust bezig zijn met je werk beter te doen, te vernieuwen, te ontwikkelen.

Wat we verwachten van leerlingen, dat ze actief, communicatief en zo mogelijk zelfsturend leren, daar voldoen we vaak zelf niet aan.

Het gekke is tegelijkertijd dat er in de scholen heel veel kennis aanwezig is, het is m.a.w. een hele rijke leeromgeving, niet alleen voor leerlingen, maar ook voor leraren. Ik heb het dan niet alleen over alle boeken, websites, cd-roms e.d., maar vooral ook over de kennis die in mensen zit: ervaringskennis. De leraren, de leerlingen, ouders, het management, maar ook mensen in de omgeving van de school (de wijk) bezitten gigantisch veel kennis over onderwijs en leren. Iedereen die betrokken is, is ook deskundig en vaak uit verschillende invalshoeken. Dat kan heel verfrissend zijn. Maar deze rijkdom wordt doorgaans maar beperkt ontsloten; de leeromgeving is wel rijk, maar niet krachtig.

Hoe komt het, dat die rijkdom niet ontsloten wordt? Ik weet het niet precies, maar kan u wel vertellen wat ik vaak zie en hoor in scholen:

- leraren hebben of nemen geen tijd om bij elkaar te kijken en met elkaar echt over hun vak te praten; druk, druk, druk...
- als er al gesproken wordt dan is het vaak een gesprek dat niet op leren is gericht (sociaal, of laten zien hoe goed je bent)
- gesprekken met leraren van andere vakken zijn er niet of verlopen moeizaam 'omdat de vakken niet vergelijkbaar zijn; dat gaat bij ons heel anders'
- het management van scholen stimuleert het leren van leraren lang niet altijd (bijv. geen randvoorwaarden)
- 'leerlingen komen om te leren, die kunnen mij niets leren' heb ik ook wel eens gehoord van een leraar.

Zo kan ik nog wel even doorgaan over de ouders, vervolgonderwijs, aanleverend onderwijs, de wijk waar veel kennis aanwezig is, die niet of nauwelijks benut wordt.

Mijn opvatting is dat een goede school een lerende school is: dat wil zeggen dat niet alleen de leerlingen leren, maar ook de leraren, het management, ook van elkaar: een school is als het ware een netwerk van lerende relaties. Ik noem het een leer-school.

U vraagt zich misschien af, waarom is dat nu weer nodig? Waarom een leer-school? Het antwoord is simpel. Het is nodig

om als school in te kunnen spelen op de dynamiek, de veranderingen in onze samenleving, tot uiting komend in de kenmerken van leerlingen, het overheidsbeleid (nationaal, lokaal), de producten van uitgevers, de publiciteit, de toetsen en examinering, de werkomstandigheden op school, het bestuur enz. Er is altijd wel ergens iets aan de hand waar je als school iets mee moet. Nu de basisvorming, pardon, de vernieuwde onderbouw weer. Om effectief met die dynamiek om te gaan is een lerende attitude noodzakelijk. Wat nu adequaat leraren-gedrag is, is dat straks misschien niet meer.

Ik ga mijn standpunt over een leer-school verhelderen in de vorm van een vierluik: vier stellingen die ik aan de hand van eigen ervaringen, opvattingen en literatuur toelicht.

Je kunt alleen jezelf wat leren.

Werken is leren.

Leren is communiceren.

Op weg naar een leer-school.

In de volgende artikelen worden de stellingen uitgewerkt.

Wordt vervolgd

c.j.faber@pl.hanze.nl

ADVERTENTIE

SAMEN HEBBEN WE
DE MOGELIJKHEID
OM SCHOLIEREN EEN
GEZONDERE LEVENS-
STIJL TE BIEDEN.

Bij steeds meer scholen voor middelbaar onderwijs wordt fitness geïntroduceerd binnen het vak LO. Leerlingen kunnen zo kennis maken met kracht- en cardio-training en worden zich meer bewust van het belang van bewegen en het effect daarvan op de gezondheid.

Life Fitness introduceerde onlangs de Circuit Series die ideaal is voor gebruik op scholen. Compacte krachttrainingstoestellen voorzien van een uniek weerstandsmechanisme. Deze elastische weerstand biedt een lage startweerstand met kleine gewichtstoenames. Circuit Series bestaat uit 10 toestellen, eenvoudig in gebruik en bijzonder geschikt voor tieners.

Life Fitness

t 0180 64 66 66 e marketing.benelux@lifefitness.com

LifeFitness
lifefitness.com